

INFORMACJA DLA WŁAŚCICIELI BUDOWLI I BUDYNKÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY STASZÓW

WŁAŚCIWOŚCI I ZAGROŻENIA ZWIĄZANE ZE STOSOWANIEM MATERIAŁÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Azbest to nazwa minerału włóknistego występującego w przyrodzie, który wykazuje znaczną wytrzymałość na rozciąganie, źle przewodzi ciepło, ma właściwości dźwiękochłonne i jest względnie odporny na działanie czynników chemicznych. Azbest znany jest od kilku tysięcy lat. Szerokie jego zastosowanie nastąpiło w wyniku rewolucji przemysłowej w okresie ostatnich 100 lat. Azbest stosowany był w produkcji około 3000 wyrobów przemysłowych, przede wszystkim do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także rur. Z uwagi na swoje niewątpliwie zalety, jak odporność na wysokie temperatury, działanie mrozu, działanie kwasów, substancji żrących a także elastyczność itp. wykorzystywany był chętnie jako cenny surowiec również w Polsce. Trwałość płyt azbestowo - cementowych szacuje się na 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. Korodujące wyroby zawierające azbest uwalniają pył azbestowy, który wnikać do organizmu wywołuje poważne choroby układu oddechowego. Z tego względu, produkcja oraz stosowanie wyrobów zawierających azbest zostały zakazane, co reguluje ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.), a odpady zawierające azbest są odpadami szczególnie niebezpiecznymi.

Azbest zaliczany jest do substancji rakotwórczych dla ludzi. Skutki zdrowotne obserwowane u osób narażonych na pył azbestu są wynikiem wnikania do układu oddechowego włókien azbestu zawieszonych w powietrzu. Pył azbestowy może być przyczyną chorób układu oddechowego: pylicy azbestowej, raka płuc oraz międzybłoniaków. Azbest jest nazwą handlową włóknistych minerałów, które występują naturalnie w przyrodzie. Istnieje 6 odmian azbestu, różniących się składem chemicznym i budową krystaliczną. Pod względem chemicznym azbesty są uwodnionymi krzemianami metali, zawierającymi w swoim składzie magnez, sód, wapń lub żelazo. Występowanie azbestów jest dość powszechne, jednak tylko w niektórych miejscach na świecie azbest był lub nadal jest eksploatowany na skalę przemysłową.

Niektóre spośród wyrobów azbestowych są źródłem emisji włókien azbestowych do środowiska, co stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Włókna azbestu są praktycznie niezniszczalne, a stopniowa degradacja materiałów azbestowych powoduje uwalnianie włókien do powietrza. Ich wdychanie i kumulowanie się w płucach może powodować poważne choroby układu oddechowego, w tym zwykle po kilkunastu - kilkudziesięciu latach, pojawianie się nowotworów. Dopiero w latach 80-tych XX wieku, azbest uznany został za jeden z najbardziej rozpowszechnionych czynników rakotwórczych w środowisku i obecnie wiadomo, że jest on jednym z najgroźniejszych zanieczyszczeń na ziemi.

USUWANIE AZBESTU

Zastosowane w budownictwie i w innych gałęziach gospodarki wyroby z azbestem, nie stanowią zagrożenia, dopóki są nieuszkodzone. Zagrożeniem może być ich niewłaściwe usuwanie, kiedy w czasie obróbki mechanicznej (m. in. kruszenia, łamania, zrzucania) następuje uwalnianie włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wdychania. Pomimo sprawdzonych metod bezpiecznego postępowania z azbestem, regulowanych przez przepisy prawne zdarza się, że płyty azbestowo-cementowe usuwane są w sposób niewłaściwy, co stwarza realne zagrożenie emisji włókien azbestu do powietrza.

Jeżeli na terenie danego obiektu znajdują się wyroby azbestowe wymagające usunięcia, należy pamiętać, że:

- * może tego dokonać tylko odpowiednio przeszkolona osoba lub profesjonalna firma – posiadająca uprawnienia oraz odpowiedni sprzęt;
- * wszystkie prace związane z usuwaniem azbestu, muszą być prowadzone na mokro, co zapobiega uwalnianiu włókien azbestowych do powietrza i minimalizuje ryzyko ich wdychania do płuc;
- * zdemontowane wyroby zawierające azbest są niebezpiecznymi odpadami i zakazane jest ich powtórne wykorzystywanie;
- * niebezpieczne odpady zawierające azbest muszą być unieszkodliwione poprzez składowanie w odpowiednio wyznaczonych do tego miejscach – nie mogą być pozostawiane na terenie posesji, bądź wyrzucane na „dzikie wysypiska”.

Po wykonaniu prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest wykonawca prac zobowiązany jest do złożenia właścicielowi lub zarządcy nieruchomości oświadczenia o prawidłowości wykonania prac i o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie to należy przechowywać przez okres co najmniej 5 lat.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest mają zastosowanie przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych.

Odpady zawierające azbest mogą być unieszkodliwiane jedynie poprzez składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Najbliższe takie składowiska to:

MOŻLIWOŚCI DOFINANSOWANIA

Gmina Staszów udziela dofinansowania mieszkańcom na usunięcie wyrobów zawierających azbest. Wysokość dofinansowania wynosi 100 %. Dofinansowanie obejmuje koszty demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest pozyskanych w trakcie wymiany i rozbiórki powierzchni pokryć dachowych i elewacji budynków mieszkalnych i gospodarczych zgłoszonych przez właściciela we wniosku.

GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ INFORMACJE I POMOC?

Wszelkie informacje na temat usuwania wyrobów zawierających azbest, w tym informacje o profesjonalnych firmach oraz składowiskach odpadów azbestowych można uzyskać w Wydziale Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, ul. Opatowska 31, pokój nr 7

PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU

Aktualnie obowiązujące w Polsce przepisy prawne w sposób szczegółowy precyzują sposoby postępowania z wyrobami azbestowymi, począwszy od oceny stanu technicznego, poprzez ich usuwanie i stosowane wówczas zabezpieczenia, pakowanie i transport, po ich unieszkodliwienie. Działania zgodne z przepisami i procedurami, mogą zapewnić bezpieczną eksploatację wyrobów

azbestowych, zagwarantować ich bezpieczne usuwanie, transport powstałych w wyniku ich usuwania odpadów niebezpiecznych oraz ich unieszkodliwienie poprzez składowanie na składowisku przeznaczonym dla odpadów azbestowych.

W celu sukcesywnego eliminowania wyrobów zawierających azbest, szczególnie z polskiego budownictwa, minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacji szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko, opracowano „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Realizacja Programu została zaplanowana do roku 2032 z uwagi na wieloletnią trwałość płyt azbestowo-cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie (minimum 30 lat), dużą ilość tych wyrobów, wysokie koszty ich usuwania.

OBOWIAZKI I POSTĘPOWANIE WŁAŚCICIELI I ZARZĄDCÓW PRZY UŻYTKOWANIU OBIEKTÓW I TERENÓW Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089) ma obowiązek sporządzenia - w 2 egzemplarzach „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej - sporządzają następne oceny w terminach wynikających z warunków poprzedniej oceny, tzn.:

po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,

po roku, jeżeli przy poprzedniej ocenie ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia - powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Właściciel lub zarządca zobowiązany jest do przechowywania oceny łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej. Dla budynków oraz obiektów budowlanych niebędących budynkami, dla których jest prowadzona książka obiektu budowlanego na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, ocena ta powinna być dołączona do książki obiektu budowlanego.

Właściciel lub zarządca obowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31) - informacje o wyrobach zawierających azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza w dwóch egzemplarzach:

- 1) jeden egzemplarz przedkłada w formie pisemnej marszałkowi województwa;
- 2) drugi egzemplarz przechowuje przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informacje odpowiednio wójtowi,

burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Wzory informacji według załączników do ww. rozporządzenia:

nr 2 - Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

nr 3 - Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

AZBEST - ZABEZPIECZYĆ CZY USUWAĆ?

Zgodnie z rozporządzeniem ministra gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest, właściciele lub zarządcy obiektów i urządzeń budowlanych powinni dokonać identyfikacji i oceny technicznej zabudowanych wyrobów z azbestem.

W wyniku przeglądu powinna być została podjęta decyzja o tym czy:

- pozostawić azbest w miejscu zabudowania (dotyczy wyłącznie wyrobów "twardych"),
- zabezpieczyć wyroby zawierające azbest w miejscu jego eksploatacji w celu wyeliminowania lub ograniczenia emisji włókien azbestowych do powietrza (dotyczy wyłącznie wyrobów "twardych"),
- usunąć azbest i zastąpić go innymi materiałami (dotyczy wyrobów "miękkich" oraz "twardych" zakwalifikowanych do wymiany).

Wyroby znajdujące się wewnątrz i na zewnątrz budynków, zawierające azbest o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ (twarde) nie są zagrożeniem dla środowiska i ludzi, gdy nie są uszkodzone, a ich używanie nie stwarza groźby uszkodzenia. Takie wyroby nie muszą być usuwane. Niewłaściwe postępowanie, na przykład przy pracach rozbiórkowych i remontowych, prowadzi do uszkodzenia materiałów i powoduje znaczne zanieczyszczenie powietrza włóknami azbestowymi. Szczególnym zagrożeniem są tu wyroby "miękkie" o wysokim udziale azbestu i małej zawartości substancji wiążącej, tym bardziej, że niezależnie od stanu technicznego, należy je usuwać z obiektów.

W wypadku niezakwalifikowania wyrobu z azbestem do wymiany, należy zabezpieczyć jego powierzchnię obudowując ją lub nakładając powłokę z lakieru. W pierwszym wypadku zabezpieczenie polega na odizolowaniu azbestu od otoczenia przez szczelne obudowanie pyłoszczelną przegrodą. Może być ona wykonana ze sklejki, płyt gipsowo-kartonowych, cegły, itp. Drugi sposób zabezpieczenia wymaga pokrycia ich powierzchni specjalnymi substancjami impregnacyjnymi (penetrującymi), które powodują wewnętrzne związanie cząstek materiału, a tym samym uniemożliwiają kruszenie się wyrobu, lub błonotwórczymi (powierzchniowymi), tworzącymi na powierzchni wyrobu szczelną i dobrze przylegającą warstwę, uniemożliwiającą odrywanie się zewnętrznych cząstek materiału

Odpady zawierające azbest mogą być unieszkodliwiane jedynie poprzez składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Najbliższe takie składowisko to:

Składowisko odpadów zawierających azbest Dobrów

Dobrów 8, 28-142 Tuczępy

Tel. 888850550